

Luku 8

**Yritykset
tuottavat
hyödykkeitä**

Oppikirjan sivut 53-63.

Ominaisuuksia ja taitoja

1. Itseluottamus
2. Sinnikkyys, päättäväisyys
3. Energisyys, uutteruus 4. Kekseliäisyys
5. Kyky ottaa hallittuja riskejä 6. Dynaamisuus, 7. Optimismi
8. Saavuttamistarve 9. Monipuolisuus, markkina- ja tuotetietoisuus
10. Luovuus 11. Vaikutuskykyisyys 12. Kyvykkyys tulla toimeen ihmisten kanssa
13. Aloitteellisuus 14. Joustavuus 15. Älykkyys 16. Päämääräorientoituneisuus 17. Täsmällisyys
18. Päätöksentekokyky 19. Positiivinen haasteellisuus 20. Itsenäisyys 21. Rehellisyys, oikeamielisyys
22. Kypsyys, tasapainoisuus 23. Avoimuus ehdotuksille ja kritiikille 24. Vastuuntuntoisuus
25. Kaukokatseisuus 26. Täsmällisyys, perusteellisuus 27. Yhteistyökykyisyys
28. Hyötyorientoituneisuus 29. Kyky oppia virheistä 30. Vallantaju
31. Ystävällisyys 32. Itsekkyys 33. Rohkeus 34. Mielikuvitus
35. Havaintokykyisyys 36. Epävarmuuden sietokyky
37. Agressiivisuus 38. Kyky viihtymiseen
39. Tehokkuus 40. Sitoutuneisuus
41. Kyky luottaa työntekijöihin
42. Herkkyys toisia kohtaan

Tee yrittäjyystesti pedanetissä!

Yrittäjyys on erilaista

Asiantuntijayrittäjä

Maatalousyrittäjä

Johtajayrittäjä

Tiedemiesyrittäjä

Käsityöläisyrittäjä

Keksijäyrittäjä

**Osuuskunta-
yrittäjä**

Osakasyrittäjä

Verkostoyrittäjä

Liikemiesyrittäjä

Sijoittaja

**Franchising-
yrittäjä**

Kauppiaas

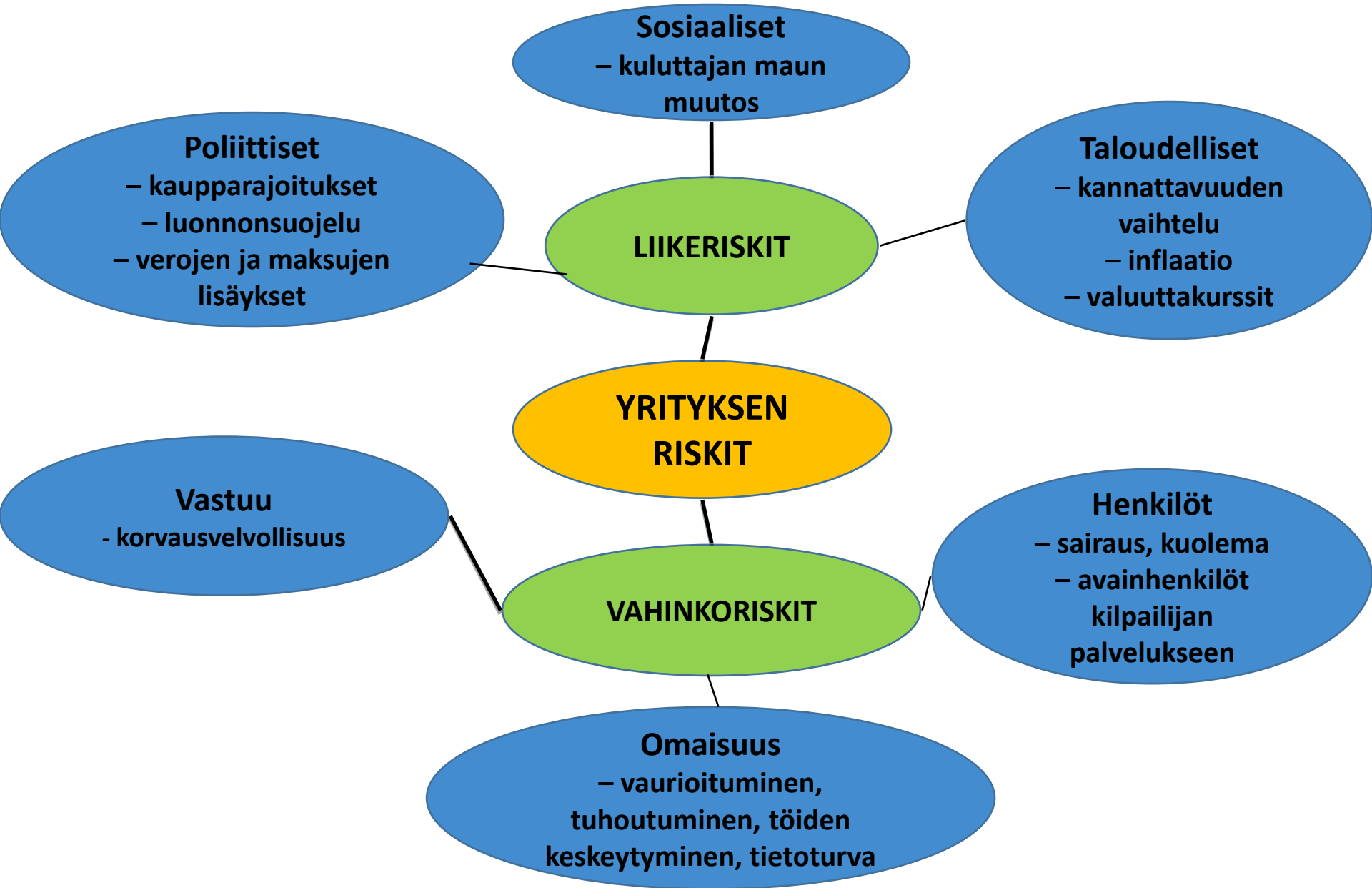
Muusikkoyrittäjä

Yritysten kansantaloudellinen merkitys

- **Tuotanto**
 - hyödykkeet ja palvelut
- **Talouden uudistaminen**
- **Talouskasvu** (arvonlisän tuottaminen)
- **Verot → hyvinvointi**
- **Kaupankäynti, vaihdanta**
(tuoteideat)
- **Työllistäminen** (investoinnit)

Yritysten merkitys kuluttajalle

- **Työtä**
- **Erilaisia hyödykkeitä eli tarjontaa.**
- **Yritysten välinen kilpailu hyödyttää kuluttajaa.**
- **Yhteisöveroa (20 %) valtiolle**
 - Valtio tilittää siitä osan kunnille ja seurakunnille.

Huom!
s. 61

Yrityksen perustaminen - YTJ

TIEDOT, TAIDOT JA ROHKEUS YRITTÄÄ

LIIKETOIMINTAMAHDOLLISUUS

TOIMINTA-AJATUS
tavoitteet ja päämäärä

LIIKEIDEA

• miksi, mitä, kenelle, miten?

LIIKETOIMINTASUUNNITELMA (pakoll.)

Tarkka suunnitelma, esim. rahoitus

YRITYKSEN PERUSTAMISTOIMET

• Yhtiömuoto, luvanvaraisuus, rekisteröinti, kirjanpito, vakuutukset yms.

a) Luettele **suuryrityksiin** liittyviä **positiivisia asioita**

- **Voivat ostaa raaka-aineita suurissa erissä halvemmalla.**
- **Voivat helpommin panostaa koneisiin, jotka lisäävät tuottavuutta.**
- **Koostuvat usein monista omistajista = sijoittajista.**
- **Pystyvät hankkimaan rahoitusta uusista osakkeenomistajista.**
- **Voivat menestyä kansainvälisessä kilpailussa aivan eri tavalla kuin pienyritykset.**
- **Voivat panostaa paljon markkinointiin ja saada yritystoiminnalleen näkyvyyttä.**
- **Kykenevät varautumaan yritystoiminnan riskeihin hyvän maksuvalmiutensa ja suurten resurssiensa avulla.**
- **Pystyvät panostamaan tuotekehitykseen.**

b) Luettele **pienyrytyksiin** liittyviä **positiivisia asioita**

- **Tuottavat yksilöllisiä hyödykkeitä.**
- **Kykenevät vastaamaan joustavasti asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin.**
- **Kykenevät tekemään nopeita päätöksiä ja muuttamaan toimintaansa.**
- **Sopeutuvat joustavasti muuttuviin taloudellisiin oloihin.**
- **Hallitsevat hyvin oman alansa asiantuntemuksen (erityisosaamisen).**
- **Työllistävät paljon työntekijöitä, koska pienyrytyksiä on paljon.**

Yrityksen talouden mittarit

• Kannattavuus:

- **Yritys on kannattava, jos tulot ovat suuremmat kuin menot.**

- Investoinnit (esim. uudet koneet), uudet toimitilat ym. seikat aiheuttavat yritykselle kustannuksia, jotka eivät ole jokapäiväisiä menoja. Kannattavuutta on tarkasteltava pitkällä aikavälillä.

• Maksuvalmius:

- **Yrityksen kyky selviytyä päivittäisistä menoistaan.**

- Heikko maksuvalmius pakottaa yrityksen turvautumaan (korkeakorkoisiin) lainoihin.

• Vakavaraisuus:

- **Yritysten omien varojen ja velkojen suhde.**

- Vakavaraisessa yrityksessä vieraan pääoman osuus on niin pieni, että yritys selviytyy helposti lainan koroista.

Tuloslaskelma = tilikauden tulot ja menot

- **Liikevaihto = myyntituotot** = rahamäärä, jonka yritys saa varsinaisesta liiketoiminnastaan, myyntisaamiset - (alv+myyntiverot)
- **Liikevoitto = Liikevaihto – (tuotantokulut + poistot)**
- **Tilikauden voitto = Liikevoitto – (rah.kulut + verot)**

→ **toimintakertomus**

Yrityksen talous

- **Kvartaalitalous**= yritykset julkaisevat toiminnastaan kertovan osavuosikatsauksen kvartaaleissa eli neljännesvuosittain
- **Konkurssi**= yrityksen vararikko
- **Pk-yritys**= pienet ja keskisuuret yritykset (249 hlö/50 milj.)
- **Start up -yritys**= uusiin innovaatioihin keskittyvä ja nopeaa kasvua tavoitteleva yritys
- **Konserni**= kahden tai useamman yrityksen muodostama taloudellinen kokonaisuus (Emoyhtiö & tytäryhtiöt)

	Toimi- nimi	Avoin yhtiö	Kommandiitti -yhtiö	Osakeyhtiö	Osuuskunta
Kuinka monta omistajaa?	Yksi	Kaksi tai enemmän	Kaksi tai enemmän: vähintään yksi vastuunalain en ja yksi äänetön yhtiömies	Yksi tai enemmän	Yksi tai enemmän
Kenellä on päätosvalta?	Yrittäjällä	Yhtiömiehillä	Vastuunalaisilla yhtiömiehillä	Osakkeenomistajilla	Jäsenillä
Kenellä on vastuu veloista?	Yrittäjällä	Yhtiömiehillä	Vastuunalaisilla yhtiömiehillä	Yhtiöllä	Osuuskunta
Miten voitto jaetaan?	Yrittäjälle	Omistajat päättävät, miten voitto jaetaan.	Omistajat päättävät, miten voitto jaetaan.	Voitto jaetaan osakemäärän perusteella.	Omistajat päättävät, miten voitto jaetaan.
Miten yrittystä verotetaan?	Ansiotulove ro	Ansiotulovero + pääomatulov ero	Ansiotulovero + pääomatulovero	Voitosta maksetaan yhteisöveroa. Osingoista maksetaan pääomatuloveroa.	Voitosta maksetaan yhteisöveroa. Korosta 70 %:sta maksetaan pääomatuloveroa, 30 % on verovapaata.
Millaisia yrityksiä (esim)?	Työvoimaval tainen, esim. parturi- kampaaja	Työvoimavalta inen, esim. parturi- kampaaja	Työvoimavaltaine n, esim. parturi- kampaaja	Työvoimavaltainen, esim. parturi- kampaaja	Työvoimavaltainen, esim. parturi-kampaaja

Tehtävä 4. Ota kantaa väitteeseen: Suuret yritykset ovat aina tehokkaampia kuin pienet.

Puolesta:

- **Suuryritykset voivat ostaa raaka-aineita suurissa erissä halvemmalla.**
- **Yksikkökohtaiset kuljetuskustannukset laskevat.**
- **Suuryritykset saavat lainaa helpommin ja halvemmalla korolla.**
- **Suuryrityksillä on varaa panostaa koneisiin, jotka lisäävät tuottavuutta.**

Vastaan:

- **Pienyritykset kykenevät muuttamaan toimintaansa nopeasti.**
- **Pienyritykset kykenevät vastaamaan asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin paremmin.**